

LEDEN | ESTONIA

**MAJANDUSAASTA
ARUANNE**

2023

2023. A MAJANDUSAASTA ARUANNE

ETTEVÕTTE ÜLDANDMED

Äriühingu nimetus	Leden Estonia AS
Äriregistri kood	10258449
Juriidiline aadress	Loovälja tee 11, Liivamäe küla, 74207 Jõelähtme vald, Harju maakond, Eesti
Tegevuskohad	Loovälja tee 11, Liivamäe küla, 74207 Jõelähtme vald
Telefon	+372 634 9200
E-mail	info.ee@ledengroup.com
Audiitor	Grant Thornton Baltic OÜ
Aruandeaasta algus	01.01.2023
Aruandeaasta lõpp	31.12.2023

Sisukord

Tegevusaruanne	4
Raamatupidamise aastaaruanne.....	7
Finantsseisundi aruanne.....	7
Koondkasumiaruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Omakapitali muutuste aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa 1 Olulised aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja muu selgitav informatsioon.	11
Lisa 2 Raha ja pangakontod	20
Lisa 3 Nõuded ostjate vastu	20
Lisa 4 Muud nõuded	20
Lisa 5 Ettemaksed.....	21
Lisa 6 Varud	21
Lisa 7 Pikaajalised finantsinvesteeringud ja ettemaksed	21
Lisa 8 Materiaalne ja immateriaalne põhivara	22
Lisa 9 Rendiarvestus	24
Lisa 10 Laenukohustised	25
Lisa 11 Laenude tagatised ja panditud varad	26
Lisa 12 Maksuvõlad	26
Lisa 13 Viitvõlad	26
Lisa 14 Omakapital	27
Lisa 15 Tehingud seotud osapooltega	27
Lisa 16 Rahavoogude aruande kirjete selgitused	28
Lisa 17 Müügitulu.....	29
Lisa 18 Müüdü toodangu, kaupade ja teenuste kulu.....	29
Lisa 19 Turustuskulud	30
Lisa 20 Üldhalduskulud	30
Lisa 21 Muud äritulud ja –kulud	30
Lisa 22 Finantstulud ja –kulud	31
Lisa 23 Tööjõukulud	31
Lisa 24 Tingimuslikud kohustised	31
Lisa 25 Finantsriskide juhtimine.....	32
Lisa 26 Vastutaval hoiul olev vara	34
Lisa 27 Eraldised.....	34
Juhatuse kinnitus 2023.a raamatupidamise aastaaruandele	35
Majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek	36

Tegevusaruanne

Ettevõtte lühitutvustus, põhiväärtused ja eesmärgid

Leden Estonia AS on teraslehtmaterjali töötlemise valdkonnas teenust osutav ettevõte.

Leden Estonia AS on asutatud 1990. aastal ning on täna üks suurimaid õhukese lehtmaterjali töötlemisele spetsialiseerunud ettevõtteid Eestis. Ettevõtte eesmärgiks on täita klientide ootusi kiirelt ja keskkonda säästvalt. Oluliseks koostöö- ja müügiargumendiks on pakkuda klientidele usaldust ja teadmist, et ettevõttelt tellitud tooted tarnitakse alati kvaliteetselt ja nõutud ajal kokkulepitud kohta.

Ettevõtte tegevusstrateegia näeb ette müügi- ja tootmismahtude jätkuvat kasvamist ning ekspordi osakaalu tõusu pakkudes üha suurema lisandväärtusega keerulisemaid tooteid.

Peamisteks tegevusvaldkondadeks on ehitusturu sise-ehituse terasprofiilide tootmine ja müük, õhukese lehtmaterjali töötlemisteenus – stantsimine, laserlõik, painutus, keevitus, pulbervärvimine ja koostamine ning lehtmaterjali müük ja tükeldamisteenuste osutamine.

Tegeleme pidevalt väärtusahela täiustamisega ja uute tootmisprotsesside juurutamisega, mis loob eelduse keerulisemate koostude ja lõpptoodete valmistamiseks ning annab võimaluse osalemiseks klientide tootearenduse protsessides. Toimub pidev protsesside parendamine ja efektiivsuse ning tootlikkuse tõstmine.

2021. aastal koondusid Favor AS, Ojala-Yhtymä Oy, Celermec Oy ja Lasercomp Oy ning moodustati kontsern Leden Group Oy. 2023. aastal viidi lõpuni Favor AS ja Ojala Estonia OÜ ühinemine ning võeti ettevõttele uus nimi Leden Estonia AS.

Finantsnäitajad

Ettevõtte müügi käibe aruandeaastal oli 36,70 miljonit eurot, kahanedes võrreldes 2022. aastaga 22,47%. Ekspordi osakaal moodustas ettevõtte käibest 67,3% (2022. aastal 61,8%). Tooteid eksporditi 17-sse riiki.

Leden Estonia AS-i majandustegevust iseloomustavad suhtarvud:

	2023	2022
Müügi käibe brutorentaablus (<i>Gross Margin</i>)	14,1%	15,7%
<i>brutokasum / müügitulu</i>		
Müügi käibe puharentaablus (<i>Profit Margin</i>)	4,9%	7,6%
<i>puhaskasum / müügitulu</i>		
Müügi käibe ärirentaablus	6,3%	8,2%
<i>äri kasum / müügitulu</i>		
Omakapitali rentaablus ROE	10,8%	25,9%
<i>puhaskasum / keskmine omakapital</i>		
Varade rentaablus ROA	5,9%	13,8%
<i>puhaskasum / keskmised varad</i>		
Lühiajalist kohustiste kattekordaja (<i>Current Ratio</i>)	2,31	2,64
<i>käibevara / lühiajalised kohustised</i>		
Omakapitali osakaal	49,0%	61,6%
<i>omakapital / varad</i>		

Ettevõtte bilansimaht aruandeaasta lõpuks oli 35,67 miljonit eurot (kasvades 10,22 miljonit eurot võrreldes 2022. aastaga). Bilansimahu kasvule avaldas suurt mõju IFRS 16 rendikohustise ümberarvestus.

Ettevõtte omakapital oli aasta lõpus 17,48 miljonit eurot (kasvades aastaga 1,79 miljoni euro võrra). Aruandeaasta majandustulemus oli 1,79 miljonit eurot kasumit.

Investeeringuid põhivarasse tehti 3,54 miljonit eurot.

Organisatsioon ja inimesed

Leden Estonia AS-il on üheliikmeline juhatus ja kolmeliikmeline nõukogu. Kasutusel on funktsionaalne juhtimisstruktuur. Funktsioonide juhid ja juhatuse liige moodustavad seitsmeliikmelise juhtkonna.

Ettevõttes töötas 2023. aasta detsembris 177 töölepinguga töötajat (lisaks 2 peatunud töölepingut) ja 8 renditöötajat. Töölepinguga töötajatest oli mehi 143 ja naisi 34. Töötajate keskmine vanus oli 43,3 aastat. Tööjõu volavus oli 31% (2022. aastal 20%).

Keskmiselt töötas 2023. aastal ettevõttes 183 töötajat sh 1 juhatuse liige ja 8 renditöötajat.

Ettevõtte on järgmised sertifikaadid:

- ISO 9001:2015 kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifikaat;
- ISO 14001:2015 keskkonnanjuhtimissüsteemi sertifikaat;

2021. aastal resertifitseeriti ISO 9001:2015 ja ISO 14001:2015 sertifikaadid järgmiseks kolmeks aastaks.

Lisaks rakendatakse ettevõttes Jaapanis väljatöötatud tootlikkuse tõstmise ja raiskamise vähendamise meetodikat "20 võit".

Keskkonna poliitika, sotsiaalne ja ühiskondlik tegevus

Leden Estonia AS on keskkonna ees vastutust tundev ettevõtte. Oleme panustanud mõtteviisi, kus kõik jäätmed käideldakse või hävitatakse asjakohaste meetoditega. Teostame pidevalt jäätmekoguste jaotumise jälgimist ning jälgimise põhjal käsitleme võimalikku vajadust muudatusteks oma tegevustes ja jäätmekäitluses. Meie tegevusega seotud keskkonnamõju on suuresti kaudne ning valdava osa tekkivatest jäätmetest anname jäätmekäitlusoperaatorite abil taaskasutusse.

Leden Estonia AS jälgib oma tegevuskeskkonnas toimuvaid muutusi ning tegevusplaanide väljatöötamisel võtab arvesse keskkonnakaalutlusi. Asjakohased juhtimis- ning seiremeetodid tagavad pideva jätkusuutliku arengu.

Ettevõtte juhtimissüsteemi siseauditid toimusid vastavalt Leden Estonia AS-i siseauditi plaanile. Auditid käigus auditeeritakse protsesside vastavust ISO 9001-le ja 14001-le.

Majandusaasta prognooside täitmine, prognoosid järgnevaks majandusaastaks ning olulisemad riskid

2023. aastal ei suudetud eelarvestatud müügikäivet saavutada. Peamiselt põhjustasid selle toormaterjali hinnalangus, olemasolevate klientide prognoositust suurem mahtude langus ning uute projektide prognoositust hilisem algus. Oluline mõju oli ka otsusel, millega vähendati teadlikult pakutavat lehtmetsa nomenklatuuri ning seetõttu vähenes oluliselt ka lehtmetsa müügi maht.

Hoolimata müügikäibe suurest langusest suudeti kohaneda ning kasumlikkus jäi rahuldavale tasemele. Rahavooline olukord on jätkuvalt väga hea.

2022. alustatud tootmishoone laiendus valmis õigeaegselt 2023. aasta teises kvartalis. Samuti viidi lõpuni kõik planeeritud investeeringud põhivarasse ning parandati võimekust lehtmetsa töötlemise ja rullvaltsimise suunal.

Teises kvartalis viidi lõpuni Ojala Estonia OÜ ja Favor AS ühinemine, kus viimane oli ühendav pool. Ühendav ühing ja ühendatav ühing kuuluvad samasse kontserni, mille emaettevõtja on Leden Group Oy. Samuti muudeti ettevõtte ärinimi Leden Estonia AS-ks. Ühinemise eesmärk oli viia ellu kontsernisisese struktuurimuudatused, et lihtsustada kontserni õiguslikku struktuuri ühendatava ühingu ühendamise kaudu ühendava ühingu. Ühinemine oli kontsernisisene ning selle tulemusena ei muutunud kontserni varade, õiguste ja kohustuste maht, sisu ja olemus. Ühinemise tulemusena muutus kontserni struktuur selgemaks, vähenes kontserni ettevõtjate arv, millest tulenevalt väheneb halduskoormus administratiivsetele tegevustele, suureneb efektiivsus ning tekib kulude kokkuhoid.

2024. aastaks on prognoositud 9% käibe kasv. Seda võimaldab eeskätt uute klientide ja projektide juurutamine, millega alustati 2023. aastal, aga millede mõju avaldub täies ulatuses alles 2024. aastal. Ettevõtte juhtkonna nägemusel olemasolevate klientide mahtude osas taastumist ei ole ning need jäävad 2023. aasta tasemele. Kuna kasv tuleb uutest klientidest ja valdavalt mahud turul ei kasva, siis on oodata suurt survet müügi marginaalidele.

Kõige suurema riskina näeme nõudluse järske muutusi, mis toovad endaga kaasa probleeme tarneahelates ja suuri hinnakõikumisi ning raskendavad tehase optimaalset koormamist. Meie geograafiline asukoht võib muuta raskemaks uute klientide leidmise Kesk-Euroopast.

Elari Tiimus
Leden Estonia AS juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Finantsseisundi aruanne

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
VARAD			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	2	4 772 755	4 069 392
Nõuded ostjate vastu	3	4 628 673	5 141 769
Muud nõuded	4	126 543	541 765
Ettemaksed	5	268 100	298 377
Varud	6	3 576 745	4 702 986
Käibevara kokku		13 372 816	14 754 289
Põhivara			
Pikaajalised finantsinvesteeringud ja nõuded	7	2 250 639	639
Materiaalne põhivara	8	17 765 893	8 406 842
Immateriaalne põhivara	8	2 284 552	2 290 407
Põhivara kokku		22 301 084	10 697 888
VARAD KOKKU		35 673 900	25 452 177

KOHUSTISED JA OMAKAPITAL

KOHUSTISED

Lühiajalised kohustised

Laenukohustised	10	1 838 949	2 109 714
Ostjate ettemaksed		134 349	415 822
Võlad tarnijatele		2 876 873	2 098 840
Maksuvõlad	12	380 127	348 124
Viitvõlad	13	567 788	611 307
Lühiajalised kohustised kokku		5 798 086	5 583 807

Pikaajalised kohustised

Pikaajalised laenukohustised	10	12 392 135	4 177 968
Pikaajalised kohustised kokku		12 392 135	4 177 968

KOHUSTISED KOKKU		18 190 221	9 761 775
-------------------------	--	-------------------	------------------

OMAKAPITAL

Aktsiakapital	14	175 564	175 564
Reservid		17 556	17 556
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		15 497 282	11 894 427
Aruandeaasta kasum (kahjum)		1 793 277	3 602 855

OMAKAPITAL KOKKU		17 483 679	15 690 402
-------------------------	--	-------------------	-------------------

KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		35 673 900	25 452 177
---------------------------------------	--	-------------------	-------------------

Aastaaruande lisad lehekülgedel 11 kuni 34 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne

	Lisa	2023	2022
Müügitulu	17	36 703 995	47 340 435
Müüdnud toodangu (kaupade ja teenuste) kulu	18	-31 519 492	-39 902 429
Brutokasum		5 184 503	7 438 006
Turustuskulud	19	-1 793 035	-2 072 096
Üldhalduskulud	20	-929 851	-976 411
Muud äritulud	21	330 828	119 427
Muud ärikulud	21	-467 823	-606 750
Ärikasum		2 324 622	3 902 176
Finantstulud	22	110 885	29 513
Finantskulud	22	-642 230	-328 834
Finantstulud ja -kulud kokku		-531 345	-299 321
Kasum enne maksustamist		1 793 277	3 602 855
Aruandeaasta puhaskasum		1 793 277	3 602 855
Aruandeaasta koondkasum (kahjum)		1 793 277	3 602 855

Aastaaruande lisad lehekülgedel 11 kuni 34 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

	Lisa	2023	2022
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Kasum enne maksustamist		1 793 277	3 602 855
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum	8	1 916 927	1 492 389
Muutused varude allahindlusest		0	343 239
Kasum (kahjum) põhivara müügist ja mahakandmisest	21	-303 982	-69 543
Tulu sihtfinantseerimisest		0	-10 680
Intressitulu	22	-109 067	-174
Intressikulu	22	606 239	229 074
Tegevuskasum enne käibekapitali muutust		3 903 394	5 587 159
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	16	1 001 615	2 752 043
Varude muutus	6,16	1 126 241	2 796 052
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	16	485 619	-1 313 826
Põhitegevuse genereeritud raha		6 516 869	9 821 429
Makstud intressid rendikohustiselt	16	-441 643	-98 227
Makstud intressid	16	-166 205	-106 609
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST		5 909 021	9 616 593
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	8	-872 841	-869 782
Materiaalse põhivara müük	8	57 782	185 475
Antud laenud	15	-2 250 000	0
Saadud äriühenduse kaudu		0	183 469
Antud laenude tagasimaksed	15	0	16 667
Intresside laekumine	16	97 928	540
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST		-2 967 131	-483 631
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Saadud laenud	10	0	1 760 000
Saadud laenude tagasimaksed	10	-30 000	-4 312 307
Arvelduskrediidi saldo muutus		957	-1 984 210
Faktooringu saldo muutus		-729 021	122 699
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	9	-752 848	-441 981
Rendikohustise põhiosa tagasimaksed	9	-727 615	-807 470
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST		-2 238 527	-5 663 269
RAHAVOOD KOKKU		703 363	3 469 693
Rahajääk perioodi alguses	2	4 069 392	599 699
Rahajäägi kogumuutus		703 363	3 469 693
Rahajääk perioodi lõpus	2	4 772 755	4 069 392

Aastaaruande lisad lehekülgedel 11 kuni 34 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Omakapitali muutuste aruanne

	Aktsia- kapital	Reservid	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Aruandeaasta kasum	Kokku
Saldo 31.12.2021	175 564	17 556	7 213 903	4 702 748	12 109 771
2021.aasta kasumi kandmine			4 702 748	-4 702 748	0
Muud muutused omakapitalis			-22 224		-22 224
Aruandeperioodi kasum				3 602 855	3 602 855
Saldo 31.12.2022	175 564	17 556	11 894 427	3 602 855	15 690 402
2022.aasta kasumi kandmine			3 602 855	-3 602 855	0
Aruandeperioodi kasum				1 793 277	1 793 277
Saldo 31.12.2023	175 564	17 556	15 497 282	1 793 277	17 483 679

Aastaaruande lisad lehekülgedel 11 kuni 34 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Real "Muud muutused omakapitalis" on kajastatud äriühenduse mõju omakapitalile.

Täpsem informatsioon aktsiakapitali kohta on toodud lisas nr 14.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Olulised aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja muu selgitav informatsioon.

Leden Estonia AS-i 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ning Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee (IFRIC) välja antud tõlgendustega. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse printsiipi kasutades, välja arvatud teatud finantsinvesteeringud, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes (EUR).

Hinnangute ja otsuste kasutamine

IFRS-iga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute langetamist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid ja kajastatud varasid ja kohustisi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis arvatavasti on asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtteid varade ja kohustiste väärtuste hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil, kui see puudutab vaid antud perioodi, või revideeritud ja tulevase perioodi, kui muutus mõjutab nii praegust kui ka tulevase perioodi.

Olulised raamatupidamislikud hinnangud

Juhtkond on hinnanud tulevase sündmuse ja muid ebakindlaid asjaolusid aruandekuupäeva seisuga ning vastava hindamisega seotud asjaolusid, millega kaasneb oluline risk varade ja kohustiste bilansilise väärtuse märkimisväärselt korrigeerimiseks järgmisel aruandeaastal. Aruannetes kajastatud kõige olulisemad hinnangud on järgmised:

- Klientide võlgnevuse hindamisel tugineb juhtkond parimast talle teadaolevast informatsioonist, arvestades ajaloolist kogemust. Kliendi võlgnevuse halvenemise märkideks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti või finantsilise ümberkorralduse tõenäosust ning maksete maksmata jätmist või maksimisega viivitamist. Nõuete hindamisel vaadeldakse igat nõuet eraldi (Lisa 3).
- Juhtkond on hinnanud ehitiste, masinate ja seadmete, muu põhivara ning immateriaalse vara kasulikkust eluiga. Hinnangute tulemused on kajastatud allpool alalõigus "Materiaalne ja immateriaalne põhivara", bilansiliste väärtuste ülevaade on esitatud aruande lisas 8.
- Varude hindamisel lähtub juhtkond parimast talle teadaolevast informatsioonist, arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ja võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse suuruse määramisel lähtutakse valmiskauba puhul selle müügiptentsiaalset ning võimalikust neto

Majandusaasta aruanne 2023

realiseerimismaksumusest; materjali hindamisel lähtutakse selle kasutuspotentsiaalset valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel; lõpetamata toodangu hindamisel lähtutakse selle valmidusastmest, mida saab usaldusväärselt mõõta (Lisa 6).

- Ettevõtte kontrollib firmaväärtuse langust kord aastas. Selleks on tarvis hinnata nende raha genereerivate üksuste kasutusväärtust, millele firmaväärtus on jagatud. Kasutusväärtuse kindlaksmääramiseks annab juhtkond hinnangu raha genereeriva üksuse eeldatavatele tulevastele rahavoogudele ning valib kohase diskontomäära nende rahavoogude nüüdisväärtuse arvestamiseks. Firmaväärtuse bilansiline väärtus oli seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 2 269 235 eurot (Lisa 8).

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruandeid koostatakse lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, mis tähendab, et rakendatakse jätkuvalt samu arvestuspõhimõtteid ja esitusviise. Arvestuspõhimõtete ja esitusviiside muudatusi tehakse vaid juhul, kui see on tingitud uuest või muudetud IFRS standardist ja tõlgendusest või kui uus arvestuspõhimõte või esitusviis annavad objektiivsema ülevaate ettevõtte finantsseisundist, finantstulemusest ja rahavoogudest.

Uued IFRS standardid ja tõlgendused, mis jõustusid esmakordselt aruandeperioodil

Aruandeperioodil hakkasid kehtima järgmised IASB (International Accounting Standards Board) poolt välja antud ja Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud standardite muudatused ja uued tõlgendused:

- IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-i rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine“ muudatused;
- Standardi IAS 8 „Arvestuspõhimõtted, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused.

Uutel või muudetud standarditel ja tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 01.01.2023 algaval aruandeaastal, ei ole olnud olulist mõju Ettevõttele.

Uued IFRS standardid ja tõlgendused

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on vastu võetud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning nende muudatusi ja tõlgendusi, mis muutuvad ettevõttele kohustuslikuks alates majandusaastast, mis algab 01. jaanuaril 2024 või hilisematel perioodidel ja mida ettevõtte ei ole ennetähtaegselt rakendanud, kuid mis võivad avaldada mõju ettevõtte aastaaruandele.

- IAS 1 muudatused „Kohustuste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“ (rakendub 1.jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele);
- IFRS 16 muudatused „Liisingud: rendikohustus müügi- ja tagasirendi korral“ (rakendub 1.jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Eelpool toodud ja ülejäänud uutel või muudetud standarditel ja tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju ettevõttele.

Olulised arvestuspõhimõtted

Raha ja raha lähendid

Raha ja raha lähendina kajastatakse kassas olevat sularaha ja arveldusarvete jääke pankades. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeeringis- ja finantseerimistegevuse rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Finantsvarad

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.
- need, mida kajastatakse õiglasel väärtuses.

Klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelil finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal ettevõtte võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja ettevõtte annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved.

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglasel väärtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub ettevõtte ärimudelil finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest. Ettevõtte kõik võlainstrumentid on klassifitseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse kategooriasse. Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantsaruandes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes ärituludes/ärikuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumentid

Ettevõtte kajastab omakapitaliinstrumentid õiglasel väärtuses. Kui ettevõtte on võtnud vastu tagasivõtmatu otsuse kajastada mitte-kauplemise eesmärgil hoitavate omakapitaliinstrumentide õiglase väärtuse muutused läbi koondkasumiaruande, siis instrumendi kajastamise lõpetamisel ei klassifitseerita õiglase väärtuse muutuseid ümber kasumiaruandesse. Sellistelt investeeringutelt saadud dividendid kajastatakse jätkuvalt kasumiaruandes real muud äritulud.

Majandusaasta aruanne 2023

Börsil noteeritud väärtpaberite puhul põhineb õiglane väärtus aruandeperioodi lõpus kehtinud väärtpaberi sulgemishindadele. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul leitakse õiglane väärtus tuginedes avalikult kättesaadavale informatsioonile ning kasutades hindamistehnikana võrdlust teiste, olulises osas sarnaste instrumentide õiglase väärtusega aruandeperioodi lõpus ja/või diskonteeritud rahavoogude analüüsi.

Omakapitaliinstrumente ei tohi enam kajastada soetusmaksumuses, kuid teatud juhtudel võib soetusmaksumust lugeda ligilähedaseks õiglase väärtusega. Ettevõtte kajastab omakapitaliinstrumenti soetusmaksumuses vaid siis, kui pärast soetust ei ole saadaval info investeringuobjekti õiglase väärtuse määramiseks või võimalike õiglase väärtuse vahemiku on väga lai ja soetusmaksumus on parim hinnang selle vahemiku sees.

Finantsvarade väärtuse hindamist on kirjeldatud lisa peatükis „Varade väärtuse vähenemine“

Faktooring

Faktooring on nõuete müük, kusjuures sõltuvalt faktooringlepingu tüübist on ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning kõik nõudega seotud riskid ja tulud lähevad ka sisuliselt üle müüjalt ostjale (regressiõigusega faktooring).

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui finantseerimistehingut (st nõude tagatisel võetud laenu) ning nõuet kajastatakse bilansis kuni nõue on laekunud või regressiõigus aegunud. Faktooringtehingust tekkinud faktooringkohustist kajastatakse analoogiliselt muudele võlakohustistele.

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui nõude müüki. Kulu nõuete müügist kajastatakse finantskuluna. Ettevõtte faktooringlepingud on sõlmitud regressiõiguse tingimustel.

Muud nõuded

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Varud

Varud on bilansis kajastatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude kuluskandmisel kasutatakse kaalutud keskmise hinna meetodit.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude tootmiskulutused sisaldavad nii otsesid toodetega seotud kulutusi (tooraine ja materjalide ning pakkematerjalide maksumus, lõpetamata toodangu ladustamisega seotud vältimatud kulutused, tööliste palgad) kui ka osa tootmise püsi- ja muutuvüldkuludest (tootmishoonete ja -seadmete amortisatsioon ja halduskulu, remondikulu, tootmisega seotud juhtkonna palgad).

Materjal ja ostetud kaubad müügiks võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega seotud veo ning teistest otsestest väljaminekutest, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Valmistoodang ja lõpetamata toodang võetakse arvele tootmisomahinnas, milles peale otseste tootmiskulude sisalduvad veel konkreetse toodangu valmistamisega seotud kaudsed kulud, milleta varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 1278 eurot. (Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 1278 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (sh tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes järgmistest eeldatavatest kasulikest eluigadest:

▪ ehitised ja rajatised	10 aastat
▪ tootmiseseadmed	3-10 aastat
▪ muud masinad ja seadmed	3 aastat
▪ sõidua autod	2-7 aastat
▪ muu inventar ja IT seadmed	2-5 aastat

Maad ei amortiseerita.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varadena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Materiaalsele põhivarale määratud kasulikud eluead, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle iga-aastaselt. Muudatustest tulenev mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Immateriaalse põhivarana on kajastatud raamatupidamis- ja inseneriprogramme. Kasulik eluiga on kaks kuni seitse aastat.

Firmaväärtus leitakse uue majandusüksuse omandamisel ostuhinna ja ostetud netovara õiglase väärtuse vahena. Tütarettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse immateriaalse varana.

Positiivset firmaväärtust loetakse määramata pikkusega kasuliku elueaga varaks ja sellest tulenevalt seda ei amortiseerita. Firmaväärtuse väärtuse kontrollimiseks teostatakse igal

Majandusaasta aruanne 2023

aruandekuupäeval väärtuse test ning juhul kui kaetav väärtus osutub väiksemaks bilansilisest jääkmaksumusest, hinnatakse firmaväärtuse bilansiline maksumus alla.

Uurimisväljaminekud kajastatakse nende tekkimisel kuluna.

Arendusprojektidest tekkinud väljaminekud kapitaliseeritakse vaid siis, kui ettevõtte suudab veenvalt kinnitada (1) oma tehnilisi võimalusi vara viimiseks kasutamise- või müügikõlblikku valmidusse ning (2) oma kavatsust arendusprojekt lõpule viia ja võimet seda vara kasutada või müüa ning (3) varast tulevikus tekkivat majanduslikku kasu ning (4) oma finantsilisi võimalusi arendusprojekt lõpetada ning (5) et arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Varade väärtuse vähenemine

Igal aruandekuupäeval vaatab ettevõtte juhtkond üle, kas on märke mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Kui ilmneb märke varade väärtuse võimalikust vähenemisest, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test.

Finantsvarad

Ettevõtte hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide oodatavat krediidikahjumit mineviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse:

- erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi;
- raha ajaväärtust ja
- aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.
- Raha ja raha ekvivalentidele, deposiidile, nõuetele ostjate vastu ja lepingulistele varadele, kus puudub oluline finantseerimise komponent, rakendab Ettevõtte IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatava krediidikahjumina nõuete esmasel kajastamisel. Ettevõtte kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes erinevatest aegumise perioodidest.

Müügitulu kliendilepingutelt

Müügitulu on tulu, mis tekib ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida ettevõttel on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Ettevõtte kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse kliendile.

Kaupade müük

Müük kajastatakse kui kontroll toodete osas on üle antud, see tähendab, et tooted on tarnitud kliendile, klient saab otsustada toodete turustamise ja hinna üle ning pole täitmata kohustusi, mis võiksid mõjutada kliendi poolt toodete aktsepteerimist. Tooted on tarnitud, kui need on saadetud kokkulepitud kohta, toodete kahjustumise ja hävimisega seotud riskid on üle läinud kliendile ning klient on aktsepteerinud tooted vastavalt müügilepingule,

aktsepteerimise nõue on aegunud või on ettevõttel objektiivset tõendusmaterjali selle kohta, et kõik aktsepteerimise nõuded on täidetud.

Ettevõtte kajastab nõude kui kaubad on tarnitud, kuna sellele ajahetkel tekib tingimusteta õigus saada tasu, mille maksmine sõltub ainult aja möödumisest.

Kui ettevõtte osutab kliendile täiendavaid teenuseid pärast seda, kui kontrolli kauba üle on kliendile üle läinud, siis on nimetatud teenuse osutamine eraldiseisev teostamiskohustus ja müügitulu kajastatakse perioodi jooksul kui teenust osutatakse.

Rendiarvestus

Ettevõtte kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes tavakorras, analoogselt muule ettevõtte finantsseisundi aruandes kajastatavale varale. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna

Ettevõtte kui rentnik

Lepingu sõlmimisel hindab Ettevõtte, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet. Leping on rendileping või sisaldab rendisuhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Ettevõtte kajastab kasutusõiguse esemeks olevat vara ja rendikohustist rendiperioodi alguse seisuga. Esmasel kajastamisel mõõdab Ettevõtte kasutusõiguse esemeks oleva vara soetusmaksumust rendiperioodi alguse seisuga.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil rendi alguskuupäevast kuni rendiperioodi lõpuni. Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle Ettevõttele või kui kasutamiseõiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et Ettevõtte realiseerib ostuõiguse, arvestab Ettevõtte kasutamiseõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab Ettevõtte kasutamiseõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Rendikohustist mõõdetakse algselt rendimaksete nüüdisväärtuses, mida ei ole veel makstud rendisuhte alguskuupäeval, kasutades rendi sisemist intressimäära või, kui seda määra ei ole võimalik kindlaks teha, siis alternatiivset laenuintressimäära. Üldjuhul kasutab Ettevõtte diskontomäärana alternatiivset laenuintressimäära. Alternatiivne intressimäär on intressimäär, mida Ettevõtte peaks maksma kui ta finantseeriks sarnase vara kasutusõiguse ostu laenuga.

Rendikohustis arvutatakse ümber siis, kui tulevastest rendimaksetes on muutusi, mis tulenevad intressimäärast või kui Ettevõtte muudab oma hinnangut selle osas, kas soovitakse kasutada vara väljaostu, rendi pikendamise või lõpetamise võimalusi. Kui rendikohustist hinnatakse ümber ülal loetletud põhjustel, tehakse kasutusõiguse vara bilansilises maksumuses vastav korrigeerimine.

Väheväärtuslike vara rentide ja lühiajaliste rentide puhul ei rakendu IFRS 16 nõue kajastada vara kasutusõigus ja rendikohustis bilansis. Ettevõtte kajastab nende rentidega seotud rendimaksud kuluna lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimine toimub brutomeetodil, kus varad võetakse esialgselt arvele brutosummas ning sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, millal tekivad kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub.

Põhivara sihtfinantseerimine kajastatakse pikaajalise kohustisena ning tuluna kasumiaruandes soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Tegevuse sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse netomeetodit. Netomeetodi rakendamisel kajastatakse saadud sihtfinantseerimise tulu vastava kulu vähendamisena.

Tulumaks

Eestis 1. jaanuarist 2000.a jõustunud tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata ettevõtte kasumit, vaid dividende. Alates 2015. aastast maksustatakse Eestis kõiki väljamakstavaid dividende määraga 20/80 netodividendina väljamakstud summast. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018.a. esimene arvesse võetav aasta.

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustisena ja kuluna dividendide väljakuulutamise hetkel. Dividendide tulumaksu kajastatakse tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, mis perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulevase dividendi tulumaksu suhtes ei moodustata eraldist enne dividendide väljakuulutamist, kuid info selle kohta avalikustatakse lisades.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldis juhul, kui ettevõttel lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustis, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustise summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangutest ja kogemusest ning need kajastatakse bilansis summas, mis on aruandekuupäeva seisuga vajalikud eraldisega seotud kohustiste rahuldamiseks.

Lubadused ja muud kohustised, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on ettevõtte juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustistena raamatupidamise aastaaruande lisades.

Aktsiakapital

Aktsiad on näidatud omakapitali koosseisus. Ettevõtte omaaktsiate tagasiostmisel ettevõtte poolt kajastatakse aktsiate eest makstud summad pluss ostmisega otseselt seotud tehingukulud omakapitali vähendusena kuni aktsiate väljastamise, müümise või tühistamiseni.

Reservid

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele moodustub kohustuslik reservkapital 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada eelmiste perioodide kahjumite katmiseks või aktsiakapitali suurendamiseks. Kohustuslikust reservkapitalist ei tehta väljamakseid aktsionäridele.

Seotud osapooled

Leden Estonia AS-i aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- Leden Estonia AS omanikud;
- Samasse kontserni kuuluvad ettevõtted;
- IMECC OÜ
- juhatuse ja nõukogu liikmed;
- eelpool loetletud isikute lähisugulased;
- ettevõtted, mida kontrollivad juhatuse ja nõukogu liikmed ja nende lähisugulased.

Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised finantsvarad ja -kohustised ning mitterahalised finantsvarad ja -kohustised, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse aruandekuupäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tuluna ja kuluna.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse aja proportsiooni baasil kasutades efektiivset intressimäära. Kui nõude väärtus on langenud, siis alandatakse nõude väärtust bilansis tema kaetava väärtuseni, mis leitakse diskonteeritud rahavoogude meetodil, kasutades esialgset efektiivset intressimäära. Kui laenu väärtus on langenud, kajastatakse sellise laenu intressitulu kasutades esialgset efektiivset intressimäära.

Intressikulu

Intressikulu võetakse arvele tekkepõhiselt, arvestus toimub igakuiselt.

Lisa 2 Raha ja pangakontod

	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha kassas	110	6 154
Pangakontod EUR	682 063	4 063 238
Tähtajaline deposiid, lõpptähtaeg 01.01.2024	3 090 582	0
Tähtajaline deposiid, lõpptähtaeg 03.01.2024	1 000 000	0
Kokku	4 772 755	4 069 392

Lisa 3 Nõuded ostjate vastu

	31.12.2023	31.12.2022
Ostjatelt laekumata arved	4 628 673	5 141 769
s.h. faktooritavad nõuded	0	3 022 583
Kokku	4 628 673	5 141 769

Klientide võlgnevus	31.12.2023	31.12.2022
Tähtpäev ees	4 233 875	4 629 222
Aegunud 30 päeva	387 105	333 161
Aegunud 60 päeva	11 102	132 229
Aegunud 90 päeva	-595	62 031
Aegunud üle 90 päeva	-2 814	-14 874
	4 628 673	5 141 769

Muutused ebatõenäoliselt laekuvate arvete allahindluses

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi alguses		8 101	0
Aruandeaastal lootusetuks tunnistatud nõuded		-8 204	-281
Aruandeaastal ebatõenäoliselt tunnistatud nõuded	21	103	8 382
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi lõpuks		0	8 101

98% ettevõtte debitorsetest nõuetest on kindlustatud (2022. aastal 95%). Tegemist on esimese tasandi nõuetega ning oodatavat krediidikahju ei ole.

Lisa 4 Muud nõuded

	31.12.2023	31.12.2022
Laekumata kahjuhüvitis	125 000	539 096
Muud lühiajalised nõuded	1 543	2 669
Kokku	126 543	541 765

Lisa 5 Ettemaksed

	31.12.2023	31.12.2022
Maksude ettemaksed	203 212	204 729
sh käibemaksu ettemaks	203 212	204 729
Muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud	64 888	93 648
sh puhkusetasu ettemaks	9 638	4 320
sh litsentside ettemaksed	22 790	21 849
sh kindlustuse ettemaks	24 490	22 547
sh mitmesuguste teenuste ettemaks	0	1 560
sh rendi deposiit	0	40 000
sh inventar ja muu ettemaks	7 970	3 372
Kokku	268 100	298 377

Lisa 6 Varud

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	2 173 417	3 290 086
Pooltoodang	209 189	150 231
Valmistoodang	464 426	669 378
Ostetud kaubad müügiks	654 228	584 631
Ettemaksed tarnijatele	75 485	8 660
Kokku	3 576 745	4 702 986

Aruandeperioodil hinnati varusid alla summas 134 066 eurot, 2022. aastal hinnati varusid alla summas 343 239 eurot.

Ettevõtte varudele on seatud kommertspandid. Täpsem ülevaade kommertspantidest on antud lisas 11.

Lisa 7 Pikaajalised finantsinvesteeringud ja ettemaksed

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Pikaajalised finantsinvesteeringud		639	639
Antud pikaajalised laenud	15	2 250 000	0
Kokku		2 250 639	639

Antud pikaajaliste laenude tingimused

Saldo		Intressimäär		Lõpptähtaeg
31.12.2023	31.12.2022	2023	2022	
2 250 000	0	3 kuu Euribor+1,99%		04.07.2028
2 250 000	0			

Pikaajalised finantsinvesteeringud	Lisa	IMECC OÜ
Osaluse % 31.12.2022		2,56
Osaluse % 31.12.2023		2,56
Soetusmaksumus aasta alguses		639
Bilansiline maksumus aasta alguses		639
Bilansiline maksumus aasta lõpus		639
Soetusmaksumus aasta lõpus		639

Lisa 8 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalse põhivara liikumine

	Lisa	Ehitised	Masinad, seadmed	Sõiduautod	Muu põhivara	Ettemaks	Põhivara kasutusõigus	KOKKU
Soetusmaksumus 31.12.2022		626 062	8 219 542	153 578	847 197	1 304 231	7 046 568	18 197 179
Korrigeeritud soetusmaksumus 01.01.2023		626 062	8 219 542	153 578	847 197	1 304 231	7 038 104	18 188 714
Soetatud perioodi jooksul		215 845	2 808 549	77 588	257 153	185 585	11 020 424	14 565 144
sh kapitalirendiga		0	2 671 879	0	0	0	0	2 671 879
Ümberklassifitseerimine		8 207	1 114 648	0	181 376	-1 304 231	0	0
Müük ja mahakandmine		0	-350 785	-55 068	0	0	-6 822 805	-7 228 658
Soetusmaksumus 31.12.2023		850 114	11 791 954	176 098	1 285 726	185 585	11 235 723	25 525 200
Akumuleeritud kulum 31.12.2022		354 105	5 499 370	96 935	557 520	0	3 282 406	9 790 336
Aruandeaasta kulum	18-20	62 509	681 486	15 302	100 545	0	1 051 231	1 911 072
Müüüd ja mahakantud põhivara kulum		0	-350 785	-42 612	0	0	-3 547 859	-3 941 256
Akumuleeritud kulum korrigeerimine 31.12.2023		0	0	0	0	0	-846	-846
Akumuleeritud kulum 31.12.2023		416 615	5 830 071	69 624	658 065	0	784 932	7 759 306
Jääkmaksumus 31.12.2022		271 956	2 720 172	56 644	289 677	1 304 231	3 764 163	8 406 842
Jääkmaksumus 31.12.2023		433 499	5 961 883	106 474	627 661	185 585	10 450 791	17 765 893

Soetusmaksumus 31.12.2021		626 062	8 464 793	147 124	653 461	376 212	6 768 221	17 035 872
Korrigeeritud soetusmaksumus 01.01.2022		626 062	8 464 793	147 124	653 461	376 212	7 046 568	17 314 220
Soetatud perioodi jooksul		0	6 525	39 114	192 984	1 023 076	0	1 261 699
sh kapitalirendiga		0	0	38 964	0	352 953	0	391 917
Ümberklassifitseerimine		0	0	0	94 547	-94 547	0	0
Müük ja mahakandmine		0	-251 775	-32 660	-93 795	-509	0	-378 740
Soetusmaksumus 31.12.2022		626 062	8 219 542	153 578	847 197	1 304 231	7 046 568	18 197 179
Akumuleeritud kulum 31.12.2021		292 223	5 253 054	118 934	569 310	0	2 436 560	8 670 081
Aruandeaasta kulum	18-20	61 882	498 092	10 661	82 006	0	826 195	1 478 836
Müüüd ja mahakantud põhivara kulum		0	-251 775	-32 660	-93 795	0	0	-378 231
Akumuleeritud kulum korrigeerimine 31.12.2022		0	0	0	0	0	19 650	19 650
Akumuleeritud kulum 31.12.2022		354 105	5 499 370	96 935	557 520	0	3 282 406	9 790 336
Jääkmaksumus 31.12.2021		333 839	3 211 739	28 190	84 151	376 212	4 331 661	8 365 791
Jääkmaksumus 31.12.2022		271 956	2 720 172	56 644	289 677	1 304 231	3 764 163	8 406 842

Täielikult amortiseerunud, kuid kasutuses oleva põhivara soetusmaksumus seisuga 31.12.2023 oli ettevõttes 4 461 597 eurot (31.12.2022 seisuga 4 784 803 eurot).

Täpsem ülevaade põhivara kasutusõiguse muutuse kohta on kajastatud lisa 9.

Ettevõtte põhivaradele on seatud kommertspandid. Täpsem ülevaade kommertspantidest on antud lisa 11.

Lisa 8 Materiaalne ja immateriaalne põhivara järg ...

Immateriaalse põhivara liikumine

	Lisa	Firmaväärtus	Immateriaalne põhivara	Ettemaks ja lõpetamata põhivara	KOKKU
Soetusmaksumus 31.12.2022		2 269 235	668 814	0	2 938 049
Soetatud perioodi jooksul		0	0	0	0
Soetusmaksumus 31.12.2023		2 269 235	668 814	0	2 938 049
Akumuleeritud kulum 31.12.2022		0	647 642	0	647 642
Aruandeaasta kulum	18-20	0	5 855	0	5 855
Akumuleeritud kulum 31.12.2023		0	653 497	0	653 497
Jääkmaksumus 31.12.2022		2 269 235	21 172	0	2 290 407
Jääkmaksumus 31.12.2023		2 269 235	15 317	0	2 284 552
Soetusmaksumus 31.12.2021		2 269 235	692 913	0	2 962 148
Mahakandmine		0	-24 100	0	-24 100
Soetusmaksumus 31.12.2022		2 269 235	668 814	0	2 938 049
Akumuleeritud kulum 31.12.2021		0	664 664	0	664 664
Aruandeaasta kulum	18-20	0	7 077	0	7 077
Mahakantud põhivara kulum		0	-24 100	0	-24 100
Akumuleeritud kulum 31.12.2022		0	647 642	0	647 642
Jääkmaksumus 31.12.2021		2 269 235	28 249	0	2 297 484
Jääkmaksumus 31.12.2022		2 269 235	21 172	0	2 290 407

Firmaväärtus tekkis Leden Estonia AS gruppi kuulunud ettevõtete ühinemisprotsessi tulemusel. 30.06.2005 a seisuga ühendas Leden Estonia AS endaga ettevõtted AS Favor Metaform ja Rockwell Consulting OÜ.

Firmaväärtuse väärtuse kontrollimiseks teostatakse igal aruandekuupäeval vara väärtuse test. Aruandekuupäeval läbiviidud vara väärtuse testi läbiviimisel kasutas juhtkond diskontomäära 15%, mille käigus leiti vara kaetav väärtus. Rahavoo prognoosid põhinevad juhtkonna järgneviks viieks aastaks koostatud kasumiaruande prognoosidel, kus keskmiseks müügi mahu kasvuks on prognoositud 7%. Müügi kasv saavutatakse läbi olemasolevate kliendiportfellide muutmise ja uute toodete juurutamise. Firmaväärtuse arvestamisel lähtus juhtkond täpselt samadest põhimõtetest ja hinnangutest, mis aasta varem. Testi tulemusena ei vaja firmaväärtus allahindlust.

Juhatus on viinud läbi sensitiivsusanalüüsi oluliste kasutatud sisendite ja eelduste suhtes ning ei tuvastanud selliseid sisendeid ega eeldusi, mille muutumine mõistlikus ulatuses põhjustaks firmaväärtuse allahindamise vajaduse.

Varasemate aastate kaetava väärtuse testi võrdlus näitab, et ettevõtte on kaetava väärtuse testis kasutatavates prognoosides pigem konservatiivne ja ettevõtte tegelik kasv on pigem kiirem, kui prognoositud.

Lisa 9 Rendiarvestus

Kapitalirendi tingimustel ostetud põhivara

	Masinad ja seadmed	Sõidua autod	Muu inventar	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2023	11 090 516	98 511	212 539	11 401 566
Soetusmaksumus 31.12.2022	7 623 318	153 578	212 539	7 989 435
Akumuleeritud kulum 31.12.2023	5 270 022	67 778	212 539	5 550 338
Akumuleeritud kulum 31.12.2022	4 947 153	96 935	212 539	5 256 627
Kulum 2023	644 848	5 588	0	650 435
Kulum 2022	484 997	10 661	15 956	511 614
Jääkmaksumus 31.12.2023	5 820 495	30 733	0	5 851 227
Jääkmaksumus 31.12.2022	2 676 165	56 643	0	2 732 808

	31.12.2023	31.12.2022
Kapitalirendivõlgnevus (lisa 10)	3 459 840	1 508 929
sh tähtajaga kuni 1 aasta	1 067 302	479 969
2-5 aastat	2 392 538	1 028 960
Aruandeperioodil tasutud osamaksed	752 848	441 981
Keskmine intressimäär	5,2%	2,4%
Aruandeperioodi intressikulu	139 615	35 935

Alates 1.01.2019 on Ettevõtte esmakordselt rakendanud IFRS 16 "Rendid". Rendikohustised, mis on kajastatud finantsseisundi aruandes esmasel rakendamisel, on esitatud allpool:

	31.12.2023	31.12.2022
Rendikohustis (IFRS 16) (lisa 10)	10 766 865	4 016 310
sh tähtajaga kuni 1 aasta	767 269	867 302
2-9 aastat	9 999 596	3 149 008
Aruandeperioodil tasutud osamaksed	727 615	807 470
Alternatiivne intressimäär	4,4% - 5,2%	2,1% - 4,4%
Aruandeperioodi intressikulu	440 609	121 389

2023.aasta esimeses kvartalis valmis tootmishoone laiendamine. Tulenevalt olulisest mahu, perioodi ja hinna muutusest peale tootmishoone laiendamise üleandmist, toimus IFRS 16 vara ja kohustise ümberarvestus, kus kasutusrendileping oli käsitletud uue, mitte eelneva lepingu modifikatsioonina.

2022.aastal oli pikendatud tootmishoone kasutusrendileping kuni aastani 2033, lepingu muudatus hakkas kehtima alates 2023. Peale tähtaja saabumist on võimalik lepingut pikendada kuni 10 aastaks.

Vastavalt kasutus- ja kapitalirendilepingutele ei ole Leden Estonia AS-il õigust anda vara allrendile ilma rendileandja kirjaliku loata.

Lisa 10 Laenukohustised

Lühiajalised võlakohustused	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Lühiajalised laenukohustised		1 071 680	1 212 412
Muud lühiajalised laenud	15	0	30 000
Lühiajalised rendikohustised (IFRS 16)	9	767 269	867 302
Kokku lühiajalised võlakohustused		1 838 949	2 109 714

Pikaajalised võlakohustused	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Pikaajalised laenukohustised		2 392 538	1 028 960
Pikaajalised rendikohustised (IFRS 16)	9	9 999 596	3 149 008
Kokku pikaajalised võlakohustused		12 392 134	4 177 968

Lühiajaliste laenukohustiste tingimused

Saldo		Intressimäär	
31.12.2023	31.12.2022	2023	2022
1 067 302	479 969	6 kuu Euribor+2,0%	6 kuu Euribor+1,9%
0	588 826		3 kuu Euribor+2,0%
0	140 196		3 kuu Euribor+4,2%
0	30 000		3 kuu Euribor+3,0%
4 378	3 421	18,0%	18,0%
1 071 680	1 242 412		

Pikaajaliste laenukohustiste tingimused

Saldo		Intressimäär		Lõpptähtaeg
31.12.2023	31.12.2022	2023	2022	
2 392 538	1 028 960	6 kuu Euribor+2,0%	6 kuu Euribor+1,9%	15.11.2028
2 392 538	1 028 960			

Laenukohustiste 31.12.2023 ajaline jaotus:

- Kuni 1 aasta – 1 838 949 eurot (2022 - 2 109 714 eurot)
- 2 - 5 aastat – 12 392 134 eurot (2022 - 4 177 968 eurot)

Swedbank-i lühiajaliste laenude 31.12.2023 maksimaalsed limiidid on järgmised:

- Arvelduskrediit – 3 000 000 eurot (31.12.2022 3 000 000 eurot)
- Nõuete faktooring – 0 eurot (31.12.2022 2 500 000 eurot)
- Laofinantseering – 0 eurot (31.12.2022 3 000 000 eurot)

Laenukohustiste tagatiseks panditud varade kohta on täiendavalt informatsiooni lisas 11.

Lisa 11 Laenude tagatised ja panditud varad

Vara koormab kommertsipant summas 9 873 482 eurot AS-i Swedbank kasuks.

Nimetatud kommertsipandiga on tagatud kõik pandipidajate nõuded Leden Estonia AS vastu, mis tulenevad Pantijate ja Leden Estonia AS vahel sõlmitud ja tulevikus sõlmitavatest võlaõiguslikest lepingutest. Lisaks seatud kommertsipandile tagavad Leden Estonia AS võlakohustisi MES käendus ja EIF garantii.

Leden Estonia AS kohustiste tagamiseks on antud täiendavad tagatised järgnevalt:

- antud pangagarantii Loovälja 11 OÜ kasuks summas 749 118 eurot (kuni 31.05.2024)

Pangagarantiiga on tagatud kõik pandipidaja nõuded Leden Estonia AS vastu, mis tulenevad Pantija ja Leden Estonia AS vahel sõlmitud ja tulevikus sõlmitavatest võlaõiguslikest lepingutest.

Leden Estonia AS põhivara ja seadmed on kindlustatud. Lisaks on kindlustatud 98% ettevõtte debitoorsest nõudest (2022. aastal 95%).

Lisa 12 Maksuvõlad

	31.12.2023	31.12.2022
Sotsiaalmaks	229 955	211 301
Kinnipeetud tulumaks	125 159	114 433
Kogumispensionimaks	5 750	5 763
Töötuskindlustusmaksed	15 346	14 112
Ettevõtte tulumaks (sh erisoodustuse tulumaks)	3 917	2 515
Kokku	380 127	348 124

Lisa 13 Viitvõlad

	31.12.2023	31.12.2022
Võlad töövõtjatele	371 429	315 147
Intressivõlad	0	1 538
Võlg aruandvatele isikutele	373	45
Muud viitvõlad	195 986	294 578
sh müügiboonus	178 439	166 515
sh preemiariserv	0	90 443
sh krediidikindlustus	14 000	37 432
sh muud viitvõlad	3 547	187
Kokku	567 788	611 307

Lisa 14 Omakapital

	31.12.2023	31.12.2022
Aktiakapital	175 564	175 564
Aktiate arv (tk)	292 607	292 606
Aktiate nimiväärtus	0,60	0,60
Põhikirjajärgne maksimaalne lubatud aktiate arv (tk)	605 630	605 630

Põhikirjajärgselt on ettevõtte aktiakapitali miinimumsuurus 90 846 eurot ja aktiakapitali maksimumsuurus on 363 378 eurot.

Kohustuslik reservkapital summas 17 556 eurot on moodustatud vastavalt äriseadustiku nõuetele. Reservkapital moodustatakse iga-aastasest puhaskasumi eraldisest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Lisa 15 Tehingud seotud osapooltega

Tehingud 2023	Lisa	Emaettevõtte	Samasse kontserni kuuluvad ettevõtted	Kokku
		Leden Group Oy	Leden Finland Oy	
Müüdud teenused	21	2 931	1 115	4 046
Ostetud teenused	21	308 279	1 213	309 492
Antud laenud	7	2 250 000	0	2 250 000
Antud laenude arvestatud intressitulu		51 895	0	51 895
Saadud laenude tagasimaksed		30 000	0	30 000
Tasutud intressid		575	0	575

Tehingud 2022	Lisa	Emaettevõte	Samasse kontserni kuuluvad ettevõtted			Kokku
		Leden Group Oy	Ojala Estonia OÜ 01.01.-30.09.2022	Ojala-Yhtymä Oy	Celermec Oy	
Müüdud teenused		0	3 220	0	0	3 220
Müüdud kaubad		0	664 321	26 594	280	691 195
Müüdud tööriistad		0	0	0	3 400	3 400
Müüdud põhivara		0	0	1 000	69 000	70 000
Ostetud teenused	21	458 981	0	0	0	458 981
Ostetud kaubad		0	0	250	0	250
Antud laenude tagasimaksed		16 667	0	0	0	16 667
Laekunud intressid		390	0	0	0	390
Saadud laenude tagasimaksed		20 000	0	0	0	20 000

Aruandeperioodil olid juhatuse ja nõukogu liikmete tasud kokku 187 774 eurot (2022.aastal 175 560 eurot).

Seisuga 31.12.2023 omas Leden Group Oy 90% Leden Estonia AS aktsiatest.

Saldod seisuga 31.12.2023	Lisa	Emaettevõte	Samasse kontserni kuuluvad ettevõtted	Kokku
Varad		Leden Group Oy	Leden Finland Oy	
Antud pikaajalised laenud	7	2 250 000	0	2 250 000
Laekumata intressid		11 139	0	11 139
Nõuded ostjate vastu		2 829	1115	3 944
Kohustised				
Võlad tarnijatele		539 601	21 747	561 348

Saldod seisuga 31.12.2022	Lisa	Emaettevõte	Samasse kontserni kuuluvad ettevõtted	Kokku
Varad		Leden Group Oy	Ojala-Yhtymä Oy	
Saadud lühiajalised laenud		30 000	0	30 000
Tasumata intressid		575	0	575
Ostjate ettemaksed		0	949	949
Kohustised				
Võlad tarnijatele		506 962	20 784	527 746

Lisa 16 Rahavoogude aruande kirjete selgitused

	31.12.2023	31.12.2022
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	1 001 615	2 752 043
Ostjatelt laekumata arvete muutus	513 096	3 039 547
Muud lühiajalised nõuded	458 241	-459 359
Tulevaste perioodide kulud	28 761	-9 788
Maksunõuete muutus	1 517	181 643
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	485 619	-1 313 826
Maksuvõlgade muutus	32 003	-216 807
Võlgnevuste muutus hankijatele	778 033	-1 503 140
Ostjate ettemaksete muutus	-281 472	412 990
Võlad töövõtjatele	56 282	-224 535
Muud viitvõlad	-99 227	217 666
Varud	1 126 241	2 796 052
sh bilansikirje varud muutus	1 193 066	1 253 332
sh ettemaksed hankijatele muutus	-66 825	1 542 720
Intressimaksed	-607 848	-204 836
sh eelneva perioodi makstud intressid	-575	-462
sh aruande perioodi eest makstud intressid	-165 630	-106 147
sh aruande perioodi eest makstud intressid rendikohustiselt	-441 643	-98 227
Intresside laekumised	97 928	540
sh eelneva perioodi laekumata intressid	0	366
sh aruande perioodi eest laekunud intressid	97 928	174

Lisa 17 Müügitulu

Müügitulu tegevusalade lõikes	2023	Osakaal	2022	Osakaal
Toodete müük	25 655 140	69,9%	32 033 923	67,7%
Materjali müük	9 391 609	25,6%	13 096 011	27,7%
Ostukaupade müük	740 672	2,0%	918 675	1,9%
Tootmisteenuse müük	327 020	0,9%	479 364	1,0%
Tootmisjääkide müük	589 555	1,6%	812 461	1,7%
Kokku	36 703 995	100%	47 340 435	100%

Müügitulu riikide lõikes	2023	Osakaal	2022	Osakaal
Soome	13 061 042	35,6%	15 143 467	32,0%
Eesti	12 000 004	32,7%	18 095 060	38,2%
Leedu	2 930 113	8,0%	3 766 729	8,0%
Norra	2 026 796	5,5%	2 314 906	4,9%
Taani	1 302 870	3,5%	1 691 933	3,6%
Holland	1 128 964	3,1%	1 339 040	2,8%
Poola	1 056 578	2,9%	406 301	0,9%
Rootsi	1 053 688	2,9%	1 272 659	2,7%
Saksamaa	910 379	2,5%	1 814 573	3,8%
Island	416 861	1,1%	368 036	0,8%
Prantsusmaa	364 108	1,0%	44 590	0,1%
Slovakkia	261 305	0,7%	700 831	1,5%
Šveits	143 999	0,4%	152 140	0,3%
Läti	35 263	0,1%	191 029	0,4%
Tšehhi	8 610	0,0%	9 009	0,0%
Muud	1 981	0,0%	5 680	0,0%
Hispaania	1 434	0,0%	6 556	0,0%
Ühendkuningriik	0	0,0%	17 897	0,0%
Kokku	36 703 995	100%	47 340 435	100%

Lisa 18 Müüdnud toodangu, kaupade ja teenuste kulu

	Lisa	2023	2022
Kaubad ja materjal		23 410 520	32 236 888
Tööjõukulud	23	4 664 873	4 311 178
Amortisatsioon	8	1 816 165	1 360 061
Ostetud teenused		982 877	1 033 480
Energia ja kütus		455 826	791 556
Personalikulud		175 526	158 380
Muud kulud		13 705	10 886
Kokku		31 519 492	39 902 429

Lisa 19 Turustuskulud

	Lisa	2023	2022
Ostetud kaubad ja teenused		1 293 430	1 520 053
Tööjõukulud	23	403 601	444 499
Turunduskulud		39 018	48 718
Amortisatsioon	8	26 231	35 431
Personalikulud		1 553	2 995
Muud kulud		29 202	20 400
Kokku		1 793 035	2 072 096

Lisa 20 Üldhalduskulud

	Lisa	2023	2022
Tööjõukulud	23	592 341	583 091
Ostetud kaubad ja teenused		214 692	232 191
Amortisatsioon	8	74 532	96 897
Rendikulud		0	10 229
Kindlustuskulud		22 875	25 160
Personalikulud		14 483	21 940
Muud kulud		10 928	6 903
Kokku		929 851	976 411

Lisa 21 Muud äritulud ja –kulud

Muud äritulud	Lisa	2023	2022
Kasum põhivara müügist		303 982	69 543
Rentnikega seotud tulud		9 348	9 575
Saadud trahvid, viivised ja kahjuhüvitised		5 403	1 128
Tulu sihtfinantseerimisest		0	10 680
Kontserniga seotud tulud	15	4 046	0
Muud tulud		8 049	28 502
Kokku		330 828	119 427

Muud ärikulud		2023	2022
Rentnikega seotud kulud		7 076	9 561
Maksustatavad kulud		79 527	69 725
Erisoodustuse maksud		53 130	44 475
Ebatõenäoliste ja lootusetute nõuete kulud	3	103	8 382
Trahvid, viivised, hüvitised jms kulud		0	441
Kontsernilt ostetud teenused	15	309 492	458 981
Kontserniga seotud kulud		3 938	0
Muud kulud		14 557	15 184
Kokku		467 823	606 750

Lisa 22 Finantstulud ja –kulud

Finantstulud	Lisa	2023	2022
Kasum valuutakursi muutustest		1 818	29 339
Intressitulud		109 067	174
Kokku		110 885	29 513

Finantskulud	Lisa	2023	2022
Intressikulud		606 239	229 074
Komisjonitasud		9 374	26 282
Kahjum valuutakursi muutustest ja konverteerimisest		6 663	28 899
Lepingutasud		1 000	24 408
Muud finantskulud		18 954	20 171
Kokku		642 230	328 834

Lisa 23 Tööjõukulud

	Lisa	2023	2022
Palgakulu		4 245 413	4 013 751
Sotsiaalmaksud		1 415 402	1 325 017
Kokku tööjõukulud	18-20	5 660 815	5 338 768
Töötajate keskmine arv		178	182
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:			
Töölepingu alusel töötav isik		174	177
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige		4	5

Lisa 24 Tingimuslikud kohustised

Jaotamata kasum 31.12.2023 moodustas 17 290 559 eurot (2022.a 15 497 282 eurot). Eraldist dividendide tulumaksu maksmiseks ei moodustata, kuid ettevõtte vaba omakapitali suhtes arvestatakse, et:

- aruandekuupäeva seisuga on võimalik omanikele dividendidena välja maksta 13 832 447 eurot (2022.a 12 397 826);
- eelpool mainitud dividendide väljamaksmisel tuleks dividendidelt tasuda tulumaksu 3 458 112 eurot (2022.a 3 099 456).

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustise arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate ja 2023. aasta kasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu kulu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2023.

Tingimuslikud kohustised seoses pangalaenudega

Vastavalt laenulepingute tingimustele on laenusaaja kohustatud täitma teatud finantssuhtarve nagu netovõla suhet EBITDA-sse (net debt to EBITDA ratio) ja teatud piirangud uute laenude võtmiseks ning investeringute tegemiseks. Aruandekuupäeva seisuga 31.12.2023 olid Leden Estonia AS finantssuhtarvud vastavuses finantskovenantidega.

Seisuga 31.12.2022 olid Leden Estonia AS finantssuhtarvud vastavuses finantskovenantidega.

Lisa 25 Finantsriskide juhtimine

Finantsriskide osadena võib eristada tururiski, krediidiriski, valuutariski, intressiriski ja likviidsusriski. Eespool nimetatud riskide juhtimisel lähtub ettevõtte põhimõttest võtta põhjendatud ja kaalutud riske nii, et oleks tagatud optimaalne tulu ja riski suhe ja teisalt kulu ja riski suhe. Ettevõtte kasvuga on seotud ka riskide kasv, millele tuleb pöörata piisavalt tähelepanu.

Tururisk

Tururisk hõlmab valuutariski, hinnariski ning rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäära riski. Ettevõttel puudub finantsinstrumentidest tulenev hinnarisk, kuna tal puuduvad investeeringud omakapitaliinstrumentidesse.

Krediidirisk

Krediidiriski realiseerumisel võib tekkida olukord, kus lepingupartner ei suuda maksejõuetuse tõttu täita oma lepingust tulenevaid kohustusi. Krediidirisk on kõikumine ettevõtte tuludes, mille põhjuseks on vastaspoole kohustuste mittetäitmine või muutused teise osapoole krediidikõlblikkuses.

Krediidiriskile on avatud rahalised vahendid pangakontodel, nõuded ostjate vastu ning muud nõuded. Krediidiriskide juhtimiseks on ettevõtte väljatöötanud kindlad tegevusjuhised.

Ettevõtte hoiustab vabu rahalisi vahendeid kahes krediidasutuses krediidiireitinguga Aa3 (Moody's).

Ettevõttel on toimiv krediidipoliitika ning krediidiriski maandamisega tegeletakse pidevalt. Kõikidele klientidele, kellele müüakse krediiti teostatakse enne tehingu sõlmimist taustuuring analüüsima kliendi maksevõimet ja usaldusväärsust. Klientidele, kellele soovime müüa krediiti rohkem kui 3 500 eurot, taotleme kindlustusseltsilt kindlustatud krediidilimiiti. 98% ettevõtte debitoorsest nõudest on kaetud kindlustusega (2022. aastal 95%).

Klientidele on määratletud maksetähtajad ning nende täitmist kontrollitakse süsteemselt. Aruandeperioodi ebatõenäoliselt või lootusetult laekuvatest arvetest olid ettevõtte kulud ~0,00% käibest ehk 103 eurot (2022.aastal ~0,02% käibest ehk 8 382 eurot). Nõuete vanuseline analüüs on esitatud lisas 3.

Valuutarisk

Ettevõtte rahvusvahelised tehingud on peamiselt eurodes. Teistes valuutades toimuvaid tehinguid võib pidada ebaoluliseks. Seetõttu on tõenäosus saada kahju valuutakursi riskist tulenevalt kursimuutustest madal ja seega ei ole praegusel perioodil valuutariski maandamiseks tarvis mingeid erilisi toiminguid teostada.

Võlakohustiste alusvaluutadeks on euro, valuutarisk puudub. Tarnijatele tasumisel kasutatavad valuutad olid järgmised:

Valuuta	2023	2022
EUR	99,5%	86,4%
USD,GBP,DKK,SEK	0,5%	13,6%

Valuutakursi muutustest saadud kasumid ja kahjumid kujunesid järgmiselt:

	2023	2022
Valuutakursi kahjum	6 663	28 899
Valuutakursi kasum	1 818	29 339

Intressirisk

Ettevõtte ei ole mingeid märkimisväärseid intressi tootvaid varasid. Intressikandvad kohustised on laenud. 2023. aastal kasutusel olnud lepingud võib jagada:

- Arvelduskrediit
- Faktooring
- Liisinglepingud
- Käibekapitalilaen (laofinantseerimine)

Ettevõtte lühi- ja pikaajalised laenud on seotud nii fikseeritud-, kui ka muutuva intressimääraga. Kui hinnata EURIBOR-i muutumisest tulenevat mõju, siis 20% muutus toob kaasa 13% intressikulu muutuse järgneval perioodil. Sellised laenud moodustavad laenukohustustest (Lisa 10) seisuga 31.12.2023 100%.

31.12.2022 seisuga EURIBOR-i 20% muutus tõi kaasa 8% intressikulu muutuse järgneval perioodil, ja sellised laenud moodustasid laenukohustistest 100%.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on ettevõtte suutmatus täita oma kohustisi tulenevalt turuolukorrast või ebaõigetest otsustest bilansi struktuuri juhtimisel. Likviidsuse juhtimise põhieesmärk on kindlustada ettevõtte suutlikus täita kõik oma lepingutest ja tegevusest tulenevad kohustised õigeaegselt. Likviidsusriski realiseerumisel võib tekkida olukord, kus finantsvarad tuleks realiseerida turuhinnast tunduvalt madalama hinnaga.

Likviidsust juhitakse nii igapäevaselt kui ka arvestades pikema perioodi vajadusi. Säilitamiseks adekvaatset likviidsuse taset ja müügikäibe kasvust tingitud käibevahendite seotust reguleeritakse ettevõtte maksevõimet kasutades laofinantseerimist ja nõuete faktooringut. Ettevõtte rahalisi vahendeid hoitakse erinevatel pangakontodel. Finantskohustiste tähtajaline analüüs on esitatud lisas 10.

Toorainerisk

Ettevõtte tooted on väga toorainemahukad, mistõttu on ettevõtte jaoks väga olulised riskid seotud tooraine kättesaadavuse, tarnetähtaegade ja hinna kõikumistega.

Leden Estonia AS-is on eraldi hankeüksus, kes tegeleb igapäevaselt varude saldode ja vajaduse analüüsimise, planeerimisega ja juhtimise ning sisseostuga. Oluliste materjalide tarvis on mitu erinevat tarnekanalit, mis võimaldavad maandada üksiku tarnekanaliga seotud riskid. Sõltuvalt konkreetsest materjali tüübist varieeruvad ka materjalide tarneajad kuni 4. kuuni. Seetõttu monitooritakse materjali vajadust tulevikus regulaarselt ja hoitakse teadlikult varudel teatavat turvavaru vältimaks tarneauke.

Kapitali juhtimine

Ettevõtte kapitali juhtimise eesmärgiks on tagada ettevõtte jätkusuutlikkus ning kasumlikkus ja tagada kapitali vastavus kehtestatud nõuetele. Ettevõtte jälgib kapitali struktuuri ning muudab seda vastavalt majandustingimuste muutumisele. Ettevõtte haldab kapitalina omakapitali.

Vastavalt seadusele peab omakapital olema vähemalt pool aktsiakapitalist. 31.12.2023 ja 31.12.2022 seisuga vastas ettevõtte omakapital sellele nõudele.

Vastavalt laenulepingute tingimustele ei tohi laenusaaja ilma panga eelneva kirjaliku kooskõlastuseta maksta omanikele dividende üle lepingutes fikseeritud määra, ega ühelgi muul viisil vähendada oma omakapitali.

Lisa 26 Vastutaval hoiul olev vara

Leden Estonia AS-is on vastutaval hoiul seisuga 31.12.2023 klientide materjali koguses 80 302 kg hinnangulises väärtuses 96 963 eurot (seisuga 31.12.2022 oli 137 414 kg hinnangulises väärtuses 164 897 eurot).

Lisa 27 Eraldised

Tuginedes ajaloolisele kogemusele ei ole Leden Estonia AS enda toodetavatele toodetele garantiikulude eraldist moodustanud. Ettevõttel ei ole olulisi garantiijuhtumeid esinenud. Kui tekivad puudused, siis need ilmnevad väga lühikese aja jooksul ning likvideeritakse jooksvalt majandusaastal. Garantii piirneb toodete parandamisega Leden Estonia AS poolt, mis ei too kaasa otseselt mõõdetavaid täiendavaid kulusid.

Leden Estonia AS toodete garantii on kaks aastat.

Juhatuse kinnitus 2023.a raamatupidamise aastaaruandele

Juhatus kinnitab lehekülgedel 7 kuni 34 esitatud Leden Estonia AS 2023.a raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust.

Juhatus kinnitab, et:

- Raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses rahvusvaheliste aruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- Raamatupidamise aastaaruanne kajastab asjakohast ning tõepäraselt esitatud informatsiooni ettevõtte finantsseisundi, finantstulemuse ja rahavoogude kohta;
- Leden Estonia AS on jätkuvalt tegutsev äriühing.

Elari Tiimus
Juhatuse liige

Majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek

Leden Estonia AS juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku jaotada 2023. aasta puhaskasum summas 1 793 277 eurot alljärgnevalt:

1. eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvele 1 793 277 eurot.

Elari Tiimus
Juhatuse liige

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 16.02.2024

Leden Estonia AS (registrikood: 10258449) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TIMO RIISMAA	Juhatuse liige	27.06.2024
ELARI TIIMUS	Juhatuse liige	16.02.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Leden Estonia AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Leden Estonia AS (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2023 ning koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas olulist informatsiooni arvestuspõhimõtete kohta.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) (ISA (EE)). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas Kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvates seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvates seadustes sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on rakendatav, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas ISA (EE)-dega läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Me kasutame auditi osana vastavalt ISA (EE)-dega kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja

teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Janno Greenbaum

Vandeaudiitor nr 486
Grant Thornton Baltic OÜ
Tegevusluba nr 3
Pärnu mnt 22, 10141 Tallinn
16. veebruar 2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Leden Estonia AS (registrikood: 10258449) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JANNO GREENBAUM	Vandeaudiitor	16.02.2024

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mehaaniline metallitöötlus	25621	20090746	54.74%	Jah
Metalli sepistamine, pressimine, stantsimine ja rullvaltsimine; pulbermetallurgia	25501	9896853	26.96%	Ei
Mujal liigitamata metalltoodete tootmine	25991	5503422	14.99%	Ei
Mitmesuguste erinevate kaupade vahendamine	46191	1212974	3.30%	Ei